

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Loener.
Meinloh Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marotyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I I .

„GAZETA“ iese în Dăcare dî.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Joi 23 Septembrie (5 Octombrie).

1899.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octombrie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șese luni 6 „
pe trei luni 3 „
pe o lună 1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an franci, 40
pe șese luni „ 20
pe trei luni „ 10
pe o lună „ 3 50

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Șovinism în „templul științei“.

Aprôpe în același timp când s'a
deschis dieta, a urmat și deschide-
rea anului școlar la universitatea
din Budapesta, însoțită de instala-
rea solemnă a noului rector uni-
versitar.

Nu voim să descriem aici de-
cursul acestei din urmă serbări, ci
voim să vorbim numai de spiritul,
ce s'a manifestat și de astă dată la
serbarea universității din capitala unui
stat eminentemente poliglot, față cu
marea cauză a culturii diferitelor
popore, din care se compune.

Nu este necunoscut acest spirit
publicului român. Tinerimea noastră,
care prin forța împrejurărilor se vede
nevoită a-și face studiile la univer-
sitatea din Budapesta, scie să isto-
risască multe despre spiritul intole-
rant, ce domnesce acolo față cu na-
țiunile nemaghiare, și aprôpe dîlnic
ea trebuie să resimtă cu durere efec-

tele stricăcioase ale șovinismului, care
s'a incubat și în această școlă supe-
rioră, a căreia menire ar fi să pro-
page numai adevărul, umanitatea și
știința.

Nici nu se putea alt-tel, după-
ce această universitate s'a dezvoltat
timp de mai multe decenii în veci-
nătatea cea mai apropiată cu dieta
ungară, de unde dela 1867 încôce
mereu s'a propagat în totă țera, cu
un zel tot mai mare, cultul șovinis-
mului celui mai detestabil.

Ce fructe a adus direcțiunea
această nenorocită dată spiritului pu-
blic maghiar, putem să cunoșcem
și din enunțațiunea, ce a făcut'o
noul fdecan al facultății filosofice
dela amintita universitate, când prin
discursul său a deschis noul an șco-
lar, care formeză puntea de trecere
în secolul XX-lea, atingând și ces-
tiunea naționalităților.

Etă, cum s'a exprimat în privința
acesta decanul facultății filosofice Isi-
dor Fröhlich: „În cadrul constituției
și al legilor noastre“, dice el, „po-
te să-și desvôlte fie-care naționalitate
cultura sa. Este însă necesar, ca pe
acel teritoriu al Europei, care se nu-
mesce Ungaria, să domneze în ar-
monia diteritelor culturi cultura ma-
ghiară. Fie-cine poate rămâne un ade-
rent al propriei sale naționalități, să
fie însă și un sincer și credincios ce-
tățen maghiar. Aceste două senti-
mente, unite unul cu altul, dau cea
mai frumoasă armoniă“.

La prima cetire s'ar pără mai
ales pentru omul, care nu cunoște
stările de aici, că din cuvintele de-
canului amintit răsufă un spirit li-
beral față cu națiunile nemaghiare.
Ce decepțiune însă trebuie să cauze-
ze ele aceluia, care cunoscând bine
imprejurările, le va pune pe cumpăna
unei critice drepte și obiective! Mai
întăi de toate premisa, pe care se
razimă celelalte deducțiuni ale de-
canului, este șubredă și falsă. Da,
în cadrul constituției și al legilor
esistente este o desvôltare și cu pri-
vire la cultura naționalităților, dér

precum dovedesc viu faptele, este o
desvôltare tristă, regresivă nu progre-
sivă. Căci acele legi au tăiat și taie me-
reu arterele unei sănătoase și libere
desvôltări a acestor culturi, ér sin-
gura cauză, ce a dat naștere acestei
durerose aparițiuni este tocmai ten-
dința de predominare a culturii ma-
ghiare, care se manifestă nu prin
libera concurență și emulațiune, ci
prin stavilire și suprimare cu forța
din partea celor ce dețin puterea în
stat. De aceea nici nu s'a putut, nici
nu se va pute crea nici-odată o ar-
monie între cultura maghiară și di-
feritele culturi ale naționalităților,
și nici nu se va pute uni vr'odată
conceptul, ce domnesce la Maghiari
despre calitatea de cetățen sincer și
credincios al statului, cu conceptul
singur obiectiv și liberal, ce-l au des-
pre acesta națiunile nemaghiare.

„Armonia cea mai frumoasă“ la
care țintesce decanul facultății filo-
sofice din Peșta prin unirea senti-
mentului de rassă maghiar cu sim-
țul național individual al celorlalte
popore, nu este prin urmare în rea-
litate, decât crassa și hidosa ma-
ghiarisare. Căci o desvôltare a cul-
turii naționalităților, careia i-se pnn
necurmat o mie și o sută de pie-
dică și care este privită a priori de
cătră politica de stat dominantă ca
o calamitate, care trebuiesc să fiă
cu totul delăturată, încetul cu încet-
ul, nu se mai poate numi desvôl-
tare, ci cel mult poate fi privită ca
o stare de asfixiare și de agoniă.

În momentul, când același de-
can rógă junimea universitară să țină
totdeauna strins la adevăr și să-l pro-
page pe față, îi stă foarte rău și-l
pune într'o lumină foarte tristă sus-
ținerea celui mare neadevăr asupra
raporturilor de cultură dintre Ma-
ghiar și poporele nemaghiare.

Este o gróznică fatalitate pen-
tru „acel teritoriu al Europei, care
se numesce Ungaria“, că de pe ca-
tedra primei sale universități, se sus-
țin la capătul veacului „luminei și

al civilizațiunei“ nisce neadevăruri
atât de sfruntate despre propriile
sale condițiuni de existență.

Visita Metropolitului Mețianu la Blașiú.

Blașiú, 2 Octombrie n. o.

Vestea, că Inalt Prea Sântia Sa archi-
episcopul și metropolitul Ioan Mețianu are
de cuget a veni la Blașiú spre a visita
la reședința sa pe metropolitul nostru
Dr. Victor Mihalyi, a produs în Blașiú cea mai
îmbucurătoare impresiune și cred, că cu bu-
curiă va saluta totă Românimea, fără deo-
săbire, această visită, care cu dîna de astăzi
a devenit fapt.

Azi, Luni, la amăzi metropolitul Ioan
Mețianu, însoțit de vicarul archi-episcopesc
Dr. Ilarion Pușcariu, a sosit în mijlocul
nostru, salutat și îmbrățișat din partea
noastră cu cea mai mare căldură și cu ne-
fățărită bucuria. Fia-care din noi își aducea
aminte cu plăcere de cuvintele forte căl-
dure și frățese, ce le-a fost rostit I. P.
S. Sa metropolitul Mețianu cu ocaziunea
instalării sale cătră deputațiunea bisericei
surori a Românilor uniți, când între altele
a dis, că feliicitările, ce vin dela frații de
același sânge, îi sunt indoit de scumpe și
când a accentuat, că numai prin conlucrare
frățescă și armonie cele două biserici surori
vor pute să fiă și în viitor scutul limbei și
al culturii noastre românesci.

De această dorință a fost și este azi
mai virtos pătrunsă întréga Românime și
de aci se esplică, că acest sentiment a pre-
domnit și la primirea frățescă, ce i-s'a
făcut metropolitului din Sibiu.

La gară, I. P. S. Sa metropolitul Me-
țianu a fost întâmpinat din partea secre-
tarului metropolitan Dr. Is. Marcu, din
partea catechetului din loc și a preoților
gr. or. din Teu, din Cenade etc. De aci a
mers în trăsura metropolitană trasă de
patru cai la reședința, în curtea căreia a
fost salutat și îmbrățișat de metropolitul
nostru. Metropolitul Mețianu s'a retras apoi
în apartamentele pregătite pentru I. P. S.
Sa în castelul metropolitan. Vicarul Dr. Il.
Pușcariu a fost încuartirat în altă parte a
castelului.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Eufemisme în limba română.

De

Nicolae Sulică.

(5) (Urmare).

b) **Diavolul.** Diavolul, principiul în-
trupat al rului, e unul din cele mai fiorose
duhuri necurate, a cărui simplă amintire
ar pute avé cele mai funeste urmări pentru
credinciosul, care ar fi avut neprecauțiunea
de a-i pronunța camplitul nume. De aici
apoi o serie întrégă de circumscieri eufem-
istice ale satanei, și se poate dice, că în
lexiconul popular religios al poporului ro-
mânesco cea mai bogată nomenclatură o are
diavolul.

E foarte caracteristic — ér în cazul
acesta vom avé ocaziune de a constata și
în indicarea altor duhuri supranaturale —
că gróza eufemistică a poporului adese-ori
nu indică precis pe diavol, decât simplu
prin pronumele demonstrativ *El*, adecă el,

acel spirit spurcat, al cărui nume nu 'i e
ertat niménui să-l pronunțe. Etă cum se
esprimă în privința acesta neobositul nostru
folclorist, părintele Marian din Bucovina:
„Cei mai mulți Români din Bucovina,
Transilvania și Ungaria, după cât am putut
până acum să mă încredințez prin propria
mea experiență, când vine vorba despre
spiritul cel necurat, adecă despre diavolul
său dracul, nici când nu vor să-i rostescă
numele cel adevărat, ci totdeauna îl numesc
prin circumsciere prin cuvinte ca: *Mi-
titel, necurat, cornorat, cel cu fesu roșu, cel
cu codiță, ucigă-l pietrele, ucigă-l tóca, Vas-
lică, Nestor* etc. etc. și mai ales prin pro-
numele personal „*El*“. „Cine țî-a făcut'o
acesta?“ — „*El*“. — „Care el?“ — „Cel
mititel său cel cornorat!“ auzim nu odată
pe Români noștri vorbind. Ori când va fi
vorba de vr'un spirit necunoscut și se va
aminti pronumele „*El*“, atunci se se scie,
că acel „*El*“ nu e altul, fără numai dia-
volul. Ér decă unul său altul îi pomenesce
numele cel adevărat, atunci nemijlocit după
ce i-l'a rostit, adaugă frazele: „*cruce de aur*

în casă!“ séu „să nu pomenescă pe aici!“
său „*măie acolo, unde a însérat!*“ crezând, că
cum nu va rosti frassele acestea, cel ne-
cunoscut în scurt după aceea va veni la
dênsul și-l va țortura, îi va cășuna dife-
rite neplăceri și daune, mai pe scurt, că
atunci nu va fi nici decum bine de dênsul.“*)

Etă un alt pasagiú interesant referitor
la nomenclatura populară a dracului: „*Naiba,
Aghiúță, Dracu, Ucigă-l vederea, Cornea, Uci-
gă l tóca, Diavolul, Idolu, Ucigă-l tãmăia,
Satana, Spurcatu, Ucigă-l crucea, Intunecatu,
Nódea și Codea*... Românu-și inchipue, că
hiicare om pôrtă pă umere un ânger ș'un
drac. Dracu-hiie dăparte d'ást loc, dá pá
umăru stângu invită pá om de rău, ca să
între în iad pá lumea ailaltă; ângeru de
pă umăru drept sfătuie pá rumân d'a bine
să între la rai cu mâinile în șolduri. Că
dracu crapă, când faci bine; cá un rumân
ie slab de ânger; cá ie de bine să hii stân-
gaciú, cá să împuști pá dracu; cá necu-

*) Mănunchi din manuscrisele lui G. Său-
lescu, în Analele Acad. Române, seria II, tom.
VII, sect. II, p. 156.

ratu umplă cu tichiie și că să te păzești
d'a te juca cu tichiia dracului...*)

Interesant este în punctul acesta și
următorul fragment dintr'un manuscris de
pe la finea vécului trecut intitulat „*Intre-
bări și răspunsuri*“.

E un dialog între dascál și ucenicul
său**):

Dasc. Satana ce se înțelege?

Ucen. Și lepădat și protivnic.

Dasc. Dar Veelzavel?

Ucen. Dumneđeul muștelor.

Dasc. Numește-se dracul și într'alt
[chipu?

Ucen. Se numește în multe feluri.

Dasc. Ȑi, să auzim.

Ucen. Se numește *dălaur, șarpe, otravă,
leu viclean, părășu, năpăstuitor, înșelător, uci-
gaș, începător réuțăților, întunec, duh viclean,
lup hrăpitor, boeru lumii, vrășmaș adevărului,
tatăl minciunei, cá el au născut minciuni,
și cine spune minciuna este fiul dracului*“.

*) D. Jipescu, Opincaru pg. 114.

***) Gaster, Lit. pop. rom. pg. 264—265.

După vre-o trei quarturi de oră a urmat din partea Metropolitului Mețianu recepțiunea corporațiilor din Blăși, care au venit să-l salute. Acestea s'au prezentat sub conducerea Revds. Dn preposit capitular Ioan M. Moldovanu, care a dat expresiune bucuriei, ce o simt cu toții vădând în mijlocul lor pe arhipăstorul bisericeii surorii, urându-i acestuia ani mulți și fericiți pentru îndeplinirea S.-tei chemări spre binele bisericeii și al națiunii române. Au fost reprezentați întreg corul canonicilor metropolitani cu asesorii consistoriali, profesorii de teologie, funcționarii consistoriali și un număr însemnat de fruntași mireni din Blăși etc.

Alocuțiunea d-lui preposit a fost însoțită de urările însuflețite ale celor de față. I. P. S. Sa metropolit Mețianu a mulțumit cu cuvinte foarte călduroase, arătând, că și-a ținut de o datorie de a veni să salute pe căpetenia bisericeii române surorii.

Erăși au sunat puternice „să trăescă” și d-l preposit Moldovan a prezentat apoi pe cei de față.

Deseră va fi masă mare la metropolitul în onoarea înaltului său oșpe, er mână dimineță I. P. S. Sa se va întoarce cu trenul accelerat la Sibiu.

Din Austria.

(Noul cabinet. — Atitudinea Cehilor.)

În sfârșit s'a format și noul cabinet austriac. E cabinet de funcționari, în care ministrul-președinte Clary și-a rezervat și portofoliul de agricultură. Doi dintre miniștri, Wittke și Welsersheimb au făcut parte și în cabinetul Thun. Remarcabil e, că afară de ministrul polon Chladovski, consilier de curte, pe lista noului cabinet se află și șeful de secție Kniaziołucki, care încă e Polon, acum ministru de finanțe. Ministrul de culte și instrucțiune e cavalerul Wilhelm Hartel, ministru de justiție cavalerul Edmund Kindinger, ministru de interne Dr. Ernest Körber.

De-odată cu numirea noului ministeriu, foia oficială publică nise rescripte prea înalte, prin care fostului ministru-președinte contelui Francisc Thun-Hohenstein i-se conferă marea cruce a ordinului St. Stefan, er fostilor miniștri Wittke, Ruber, Bylandt-Rheidt, Kast, Kaizl, Dipauli și Jedrzejewicz ordinul coronei de fier cl. I.

Cehii, cel mai vechiu popor în Austria, sunt foarte nemulțumiți cu noua schimbare de guvern. Ei sunt decisi acum a trece în opoziție. Alaltăieri comitetul central al partidei național-liberale cehice a avut o conferență în Praga, despre care s'a dat următorul comunicat:

„Comitetul executiv al partidei-național-liberale a ținut așî o conferență în care s'a hotărît, ca să se convoce imediat clubul deputaților din dieta provincială și din parlamentul imperial, precum și bărbații de încredere ai partidului, și să li-se înainteze anumite propuneri privitoare la pornirea și executarea celei mai energice opozițiuni în contra guvernului. S'a hotărît tot-odată, ca

delegații clubului deputaților din „Reichsrath” să ia poziția în comisiunea dreptei, ca acesta să rămână solidară în atitudinea ei contra noului ministeriu de funcționari.”

Sâmbătă au ținut o conferență în Praga și Cehii bătrâni, în care s'a declarat, că națiunea cehică nu-i permis să se sfășie în partide în fața situațiunei create prin numirea noului ministeriu.

Nu pôte fi der vorba de împăcare între Cehi și Germani. E însă chestiune de tactică, ce atitudine va lua guvernul în parlament, după-ce el nu pôte conta la majoritate. Dacă Cehii, Polonii, Slovenii și clericali vor ține la olaltă, guvernul nu va fi în stare a realiza nimic, nici chiar pactul cu Ungaria. Guvernul se pôte aștepta, că temperamentul Cehilor se va manifesta în cea mai strașnică opoziție și nu vor ceda nimic. Cehii singuri sunt reprezentați în „Reichsrath” prin 79 deputați, destul așa-der pentru-ca rămași chiar singuri, să zădărnicească prin obstrucțiune lucrările parlamentului.

Ast-fel lupta dintre Slavi și Germani va continua în Austria, pôte în proporțiunii și mai mari, decât până acum. Asta s'a manifestat deja alaltăieri în Pilsen, unde mai multe mii de Cehi adunându-se pe strade, au demonstrat în contra Germanilor.

Răsboiul sud-african.

Câte-va luni după conferența de pace din Haga izbucnesce cu totă furia un răsboi între un stat european și o mică republică din Africa de miadă-și. Faptul acesta este cea mai crudă lovitură, ce se dă ideii păcii eterne.

Când Livingstone și Stanley au descoperit șesul bogat din Africa centrală, pământ îmbelșugat în ape și tesauri pământesci, la Englesi s'a conceput ideea de a lua în posesiunea lor întregă Africa de Ost și de Sud. Ideea acesta a făcut să izbucnescă răsboiul din Egipt și de pe valea Nilului, până când au pus mâna pe partea răsăritenă a Sudanului. S'au luptat cu Kafirii și cu alte seminții de Negri din Africa-sudică, și au pătruns până la lacurile mari. Englesii au avut lupte și cu Boerii (Buri) de origine olandeză, însă la 1884 au fost bătuti și urmarea a fost recunoșterea independenței Transwaalului. Acum însă Englesii vor din nou să năvălesc asupra Burilor, care fac cele mai colosale pregătiri pentru a-și apăra independența, patria, limba și pământul lor bogat în mine de aur. După aceste mine își bat capul Englesii.

Transwaalul e încugiurat de posesiuni și colonii englese, năvălitorii englesi pot să pătrundă din toate părțile în patria paucului popor al Burilor, și pôte că cu succes, de ore-ce Anglia trimite în contra lor aproape 50,000 de năvălitori. Englesii vor fi conduși în acest răsboi de Henrik Buller, general, care a luat parte la toate răsboiele din Africa, cunoșce prin urmare modalitățile de luptă în contra generalisimului

Joubert, conducătorul belic al Burilor, care a snopit odată bine pe Englesi.

După scrisorile sosite în urmă, starea de răsboi în Africa-sudică s'a declarat deja înainte de ce Anglia și ar fi trimis ultimatul. Pe întreg teritoriul republicei Transwaalului s'a sistat comunicațiunea căilor ferate cu Natalul (posesiune engleză). Pe oăile ferate nu se mai transportă, decât soldați spre granița către Natal. Buri s'au mobilizat forțe grabnic. La autorități se anunță toți bărbații de la 16—60 de ani, capabili de a purta arma. S'a anunțat între alții și o trupă de 150 voluntari francesi.

Burii au bătut tabără opt kilometri depărtare de Triheitt și de-a lungul riuului Buffalo încep a-se aduna cu mare mulțime. Poșta, ce plecase din Charlestown la Johannesburg, a fost oprită în urma unui ordin al guvernului transwaalian, și trimisă îndărăt la Natal. În Pretoria s'au afișat placate, prin care se dă de seire, că toate oficiile sunt închise și petracările la tribunale sistate. De-a lungul riuului Limpopo Burii au ridicat sentinele.

Nu mai puțin se pregătesc și Englesii. Trupele englese din Natal sunt de-ocamdată prea slabe pentru a rezista cu succes unei invasiuni. De aceea se vor trimite de urgență trupe numeroase din Anglia și Australia. Englesii au cumpărat 10,000 de cartiri, care să transporte victualii și munițiuni.

C'un cuvânt, pregătirile se fac de ambele părți cu totă graba, căci e posibil, ca așî mână să bubue tunul.

*

Dintr'o dare de sémă asupra forțelor militare și a chipului de luptă al Boerilor, estragem următoarele:

După almanahul statului din 1899, republica sud-africană are o populație de Boeri de 288,750 sufete, între cari 169,400 bărbați; dintre aceștia 15,646 sunt în etate dela 18—24 de ani, 9050 dela 25—50 de ani și 4533 între 16 și 18 și cam tot atâția în virstă de 56—60 de ani. Acesta dă o cifră de 29,679 cetățeni capabili de luptă la cari se mai adaugă 1000 de irlandesi și 2000 Germani, cari au declarat, că vor face cauză comună cu Boerii în cas de răsboi. Pe lângă aceștia mai sunt 7—8000 de omeni din statul Oranje, ast-fel că forțele efective se urcă la 40,000 de omeni; despre o armată proprie în înțelesul european al cuvântului nu se pôte vorbi.

Armata Transwaalului constă dintr'o mână de tineri, cari și-au făcut ei însiși studii militare. Der pe lângă ei se află întreg poporul înarmat, căci fiă-care cetățen scie să mănuiască armă. Boerul, când e în etate de 16 ani, primește o pușcă, pe care o păstrează cât timp e capabil să o întrebuițeze. Când țera e în primejdiă, Boerul ia pușca, își încinge cartușiera, se aprovizionează cu hrană (carne uscată pe timp de 14 zile), se sue pe cal și pleacă spre lagărul districtului său. În Transwaal nu există intențență, nici nu se iau măsuri pregătitoare, ca în țările mari, cari fac din mobilizare un factor așa de important, adesea hotăritor în cas de răsboi. Intr'o țera străbătută de munți și văi adânci, cu nenumărate coline și trecători, 40,000 de cetățeni, buni țintași, sunt o armată puternică. Afară de acesta, republica sud-africană posedă o artilerie admirabilă, care după părerea omenilor competenți, e egală cu a Angliei. Ea constă din 8 baterii de câmp, compuse din 42 tunuri cu tir repede, plus 12 tunuri Maxim.

De când cu politica provocătoare a lui Chamberlein, artileria a fost sporită; materialul e adus din Franca. În ultimele trei luni, artileria a fost sporită cu trei tunuri uriașe, două de calibrul 9 1/2 și unul de 12 centimetri. Armata transwaaliană nu e potrivită pentru o luptă la câmp deschis; în luptele avute cu indigenii, tactica obicinuită era un galop teribil spre inamic, la o mică depărtare de acesta o salvă omoritoare și apoi o r-tragere repede în mijlocul unui nor de praf și de fum. Din ascunzătorile lor, de după stânci etc. Boerii pot ține în friu și birui chiar o armată covârșitoare. Dacă Boerii vor isbuti să ocupe ei întâu teritoriul Natalului, armata engleză va avé foarte mult de furcă: ea va trebui să forțeze trecătorile, ce duc în Transwaal. Negreșit că în casul acesta Boerii vor avé greutăți cu procurarea furagului în acele trecători, căci acum începe sezonul secetos și din cauza acesta islazurile vor fi lipsite de erbă.

Românii la Roma.

Sub titlul acesta diarul „Il Popolo Romano” din Roma semnalază în numărul său de Vineri sosirea reprezentanților din toate țările, cari vor lua parte la congresul orientaliștilor, ce se va întruni în Ateneul Roman.

Intre primii veniți, numitul diar însemnă pe profesorul V. A. Urechia și cu soția sa. „Popolo Romano” aduce apoi câte-va date din viața și activitatea pe teren literar, politic și social al d-lui V. A. Urechia, numindu-l o mare ilustrațiune a României. Dice, că între alții și d-sa a simțit necesitatea a ține viu în poporul român sentimentul rasei latine și cultul față cu ceea ce Români numesc *mama Roma*.

Entusiasmul Românilor pentru Roma și pentru Traian se manifestă acum într'o formă simpatică — dice „Pop. Rom.” — După ce vre-o 50 de Români au aderat la congresul al 12-lea al orientaliștilor, ce se va ține în Roma, și alți 20 dintre aderenții cei mai avuți și culți și-au propus să vină în persoană la Roma să asiste. aceștia și-au dis: „Nu putem merge la Roma fără a duce acolo un tribut. Imperatorul nostru ideal stă în vecl la Roma și simbolul unei națiuni, ce a creat'o el prin noi în antica Dacia, e columna lui Traian. Să oferim deci o coronă de bronz municipiului din Roma, cerându-i să ne permită de a-o depune în semn de reverință la picioarele colonei monumentale.”

Dis și făcut. În puține zile s'a făcut subscripțiune și coronă a fost executată în bronz de un artist italian. Pe foile de bronz, cari pōrtă coronă, sunt inscrite numele tuturor suveranilor României, dela Traian până la Carol I., noul Traian August al României reînviată.

Principele Ruspoli va primi zilele acestea la Campidoglio pe profesorul Urechia pentru a stabili cu el ceremonia, ce va trebui să se facă într'una din zilele lui Octomvrie, în decursul duratei congresului, după o disertațiune a ilustrului archeolog român Grigorie Tocilescu, care a descoperit, restituit și ilustrat Tropheum Traian.

Un alt distins bărbat și scriitor elegant, membru al Academiei de științe, ilustratorul vieții lui August, Ion Calinderu (nume, care reamintese pe acela al venetianului Calendario) va face parte din congres... Asemenea d-l Zanne din ministerul lucrărilor publice, care a ilustrat în două volume grōse publicate de Academia proverbele române; ca și Burada, care va vorbi la congres despre Români din Asia mică.

Apoi spune, că nu va lipsi nici seculul gentil. Poeta Smara, „o caldă apostolă a păcii”, a sosit deja, ear la „Grand Hotel Russia” se așteptă sosirea distinsei artiste Carlotta Leria, cântăreța Curții române, prea iubită de Carmen Sylva, care i-a dat o scrisore către regina Margherita. Mai spune, că delegații oficiali ai guvernului român sunt Urechia și d-l Holban, actualul consul al României în Geneva, și că între Români ce vor veni la Roma este și italianul romanizat dela Vicenza, cav. Cazzavillan, directorul diarului „Universul” din Bucuresci. Apoi incheie așa:

„Toți Români aduc la Roma sentimentul, inima și viaa simpatia a generoșei lor națiuni pentru noi. Fiă deci toți bine-veniți!”

Revistă externă.

Agitațiunea tinerilor Turci. Planul convocării unei conferențe a tinerilor turci la Brindisi, care după afirmarea cuprinsă în invitațiuni, va fi opera prințului egiptean Mehmed Ali, deșteptă în Constantinopol cu atât mai multă atențiune, cu cât de fapt raporte sosite diu Egipt anunță reînviarea activității propagandei june-turce, fapt care e confirmat și de alte indicațiuni. Convocătorul conferinței, *Tunali Hilni Efendi*, e un forțe activ scriitor, care în ultimii ani a publicat la Geneva un număr mare de broșuri cu tendințe mahomedane îndreptate contra califului, sub titlul „Hutbe” (Rugăciunea de Vineri). Pōrta a făcut demersuri diplomatice la Roma, spre a se împiedica ținerea conferinței la Brindisi. Numărul agenților din Egipt, însărcinați cu supraveghierea agitațiunei june-turcesci, a fost sporit în mod considerabil.

Politica Bulgariei. „Neue Freie Presse” scrie, că în cele două convorbiri, pe cari

De origine străină, seu savantă, (pe calea cărților populare scrise) sunt în graiul poporului nostru următoarele numiri ale diavolului:*)

a) din grecesce *diavol*, popular *ghiavol*, *dimon* și *satana*.

b) din rusesce *scaraotchi* (= iscarlotski) literal „iscarioténul”, porecla lui Iuda vândătorul¹⁾, cuvânt întrebuițat mai cu sémă în Moldova. Alexandri, Teatru, p. 242: „Adică mare hătru mai ești!... să juri, că te-o întărcat Scaraotchi.” Aoelași, Despot-Vodă, p. 71: „Scaraotchi ii este lui nănaș”; c) din turcesce *naibă* dela turco-arabul *naibe* „nenorocire”, și *Han-tatar* seu numai *Tatar*²⁾ drept reminiscență despre acel popor, care prin înfricoșatele sale pustiri umpluse țera de grōza numelui său;

*) Să se compare Șăineanu, Semasiologie p. 61.

1) Hasdău, Cuvinte vol. II, p. XVII.

2) Asupra acestor două cuvinte veți Lex. bud. p. 254, 412.

d) din țigănesce *benga*, care s'aude în Moldova, dela *benga* „drac.”³⁾

e) *Lucestenderu*, probabil contaminat din *Lucifer* seu *Lucafer*⁴⁾ și *Fleandură*, care adăogându-se la diferitele cuvinte le dă un sens peiorativ (comp. *lipcioflendură* seu *lipcioflendură*; *ciocoflendură* seu *ciocofleandură*), bunăoră în următorul pasaj din basmele lui Ispirescu, p. 293: „Fugiți smeilor și vă ascundeți, căci étă că vine Ilie Pălie să vă potopescă, să vă pirjolască și după el *lucestenderu* să vă ia *suflengheru*”⁵⁾.

(Va urma.)

3) Miklosich, Ueber die Mundarten VI; Pott, Zigeuner II, 407.

4) In „Divanul” lui Cantemir... în acele de trup și de suflet ucigătoare și omoritoare a oceaniei se te lege legătura, din cari a te deslega în vecl se nu mai poți, din care legătura *Lucaferul* și Iuda au căcut... Hasdău, Archiva II, 123.

5) *Ghero* seu *suflengheru*, e desinentă casuală a pluralului țigănesc, care corăspunde s. fixului sanscrit *kara* „făcend”. Țeranii numesc *lucaferul* dimineții *fof-engher* ap. Coșbescu, Pseudokyn 51.

prințul Bulgariei le-a avut cu contele Goluchowsky, s'a manifestat acord desvârșit în ceea ce privește politica Bulgariei. Guvernul bulgar își dă toate silințele spre a consolida situația internă și prin restabilirea echilibrului în economia statului, în deosebi prin o politică economică rațională, prin ridicarea agriculturii, comerțului și industriei, să pună capăt cât mai repede posibil luptelor dintre partide, așa de păgubitoare intereselor țării. Bulgaria, ca stat mic și abia acum în dezvoltare, se va ține departe de politica mare și va păstra relații de bună prietenie cu toate statele, mai cu seamă cu Austro-Ungaria și cu Rusia. Actualul guvern va evita tot ce ar putea da naștere la conflicte. Cât de mult se gândește guvernul, ca prin economii făcute în buget să ridice situația financiară, dovedește hotărârea ce a luat-o de a suprima chiar și agențiile din străinătate, cari i se par de prisos, cum sunt cele din Paris, Cetinje și Atena. Acesta mai dovedește, că Bulgaria voese să lase la o parte politica mare.

SCIRILE DILEI.

— 22 Septembrie v.

Congresul orientaliștilor. Din Roma se anunță, că membrii români ai congresului orientalist au sosit deja acolo. Printre ei sunt d-nii V. A. Urechii cu doamna, Grigore Tocilescu, Ion Kalinderu, inginerul Zane, Teodor Burada, d-na Smara-Gheorghiu, Carlota Leria, Holban, fost consul general la Geneva. Sunt delegați d-nii Mihail Sutu, Erbiceanu, Nițulescu, Nicolae Ionescu, Vulcan, Bianu, Speranță, etc. Presa italiană primesce cu o viață bucurie sosirea „fraților români”. „Fanfulla” și „Il Popolo Romano” publică simpatice și elogiöse articole pentru delegații români, dându-le biografia, arătându-le operele și însemnătatea lor literară și socială. În „Fanfulla” de Vineri se publică portretul d-nei Smara și o biografie a talentatei literate române. Se crede, că delegația română va fi de 60 de persoane. Regele Umberto, care se află la Monza, neputând din diferite cauze presida congresul orientaliștilor, printr'o frumoasă telegramă a delegat pe Bacelli, ministru instrucțiunii publice, a presida acest interesant congres. — Intre numeroșii congresiști din mai toate statele, Români sunt aceia, cari comparativ cu locuitorii țerei lor, s'au înscris mai mulți. Deschiderea congresului, care se va face la Capitoliu, va avea loc așă în 4 Octomvrie st. n. și ședințele se vor ține la universitate; banchetul de închidere se va ține tot la Capitoliu.

Recunoștință. Dumineca trecută, d-l George Dima părăsi Sibiuul pentru a-și ocupa noul său post de profesor de muzică la școlile române din Brașov. Incidentul acesta a dat Românilor sibiieni ocaziunea de a-și manifesta în modul cel mai frumos simpatia și recunoștința față de meritul artist, care timp de 18 ani a petrecut în mijlocul lor, dezvoltând o roditoare muncă pe terenul muzicii noastre bisericesti și naționale. Banchetul festiv, ce se proiectase a se da în onoarea d-sale, a trebuit să fiă amânat în urma decedării regretatei Ioana Bădilă, cu care d-l Dima stetea în relații de înrudire. În schimb însă, la inițiativa comitetului Reuniunii române de cântări, societatea română a făcut d-nului Dima prezent un inel de aur în briliante după model englezesc, în valoare de 168 florini. Din partea membrilor activi ai Reuniunii, i-s'a dat d-lui Dima un prea frumos album cu subscrierile tuturor membrilor activi, cari au fost în reuniune în decurs de 18 ani sub conducerea d-sale. Atât predarea inelului, cât și a albumului s'a făcut în mod festiv și cu mișcătoare discursuri de adio la adresa d-lui Dima. Frumose ovațiuni i-s'au făcut și din partea elevelor școlii de fete a Asociațiunii și a corpului său didactic, prezentându-i-se în semn de stimă și recunoștință un călimar și un condei de argint, împreună cu o adresă frumoasă. La plecarea d-l și d-na Dima au fost însoțiți până la gară de un public distins. D-nei Dima s'au dat mai multe buchete.

Internatul gr. or. român din Beiuș a fost deschis Duminecă de către episcopul Goldiș, care a săvârșit actul sfințirii. La serbare a luat parte public foarte numeros.

Despre noul ministru președinte austriac s'a descoperit, că este de origine italiană. Străbunii săi au jucat mare rol odinioară în Florența. Atunci ei purtau numele de Clario, și numele de Clary și-l'au luat numai după ce s'au înrudit cu ramura familiei princiare Aldringen, devenind conți austriaci. De altmintelega ministrul președinte Clary-Aldringen este cumnat cu fostul ambasador italian la Viena, marchizul Robilant.

Reuniunea femeilor române din Bran își va ține adunarea generală în 6 Octomvrie st. n. a. m. în edificiul școlii centrale.

Semn sigur dela balonul lui Andree. După o scire a bioului din Stockholm s'a deschis alaltăeri la Stockholm boja dela Andree, găsită de curând. Deschiderea s'a făcut în prezența mai multor specialiști și miniștri. S'a stabilit, că boja dela Polul Nord e aceea, pe care Andree trebuia s'o arunce la trecerea prin Polul Nord. Boja va fi examinată microscopică. După această scire e aproape neîndoios, că balonul lui Andree și cu pasagerii săi au trecut Polul Nord. Cu această însă nu e deslegată destinația sârtei ulterioare a cutezătorilor aeronauți, nici aceea a valorii științifice a faptului. După cum se știe, unii geografi nu recunosc atingerea Polului Nord, decât un interes teoretic; pentru densii Polul Nordic e un punct, care n'a devenit interesant, decât prin geografia matematică, punct, a cărui trecere nu ar avea o valoare, care să corăspundă jertfelor făcute pentru acesta. Deosebit de acesta mai rămâne de știut, decât Andree și tovarășii săi au fost în stare să facă, la trecerea Polului, observații științifice de valoare și chiar în acest caz, decât însemnările lor vor ajunge vre-odată la cunoștința omenirii. În tot cazul, trecerea Polului Nordic în balon e unul din faptele omenesti cele mai curioase în direcțiunea cercetărilor pământesci, și scirea de astăzi nu va lipsi să deștepte cel mai mare interes în tota lumea civilizată.

O plângere primim în contra serviciului telegrafic dela Satulung (Săcele). Anume ni-se spune, că o telegramă, ce s'a predat oficiului telegrafic din Satulung eri la orele 2.45 după amiază pe adresa d-lui G. Ghimbășanu în Azuga, abia a sosit adresatului așă dimineață la orele 7 și 50 min., așa că scirea despre un caz de deces, ce i-se comunicase prin acea telegramă, o aflase înainte de primirea telegramei dela un om, care a făcut pe jos calea dela Satulung până la Azuga. Asupra acestei neglijențe de serviciu atragem atențiunea autorităților competente.

Emigrări la America. Se anunță, că din comitatul Gönör emigrarea la America continuă. Săptămâna trecută au emigrat nu mai puțin de 40 persoane din trei comune ale comitatului.

O adunare comunală furtunosă. Din Teresopol (Szabadka) se telegrafază, că în ședința reprezentanței comunale dela 2 Octomvrie, presidată de fișpanul, s'a întâmplat acolo un mare scandal. Advocatul Aug. Mamuzics a pretins dela primar să dea seamă despre împrumutul de o jumătate milion, căci el bănuiesce, că s'au comis abuzuri. Cuvintele acestea au produs mare șgomot în adunare. Primarul ridicându-se strigă infuriat către Mamuzics: „Ești un om de nimic, un înșelător!” De-odată primarul și-a luat bastonul și a vrut să năvălească asupra avocatului. Atunci Mamuzics a scos din busunar un revolver strigând: „Te împușc, mișelule, ca pe un câine”. Acum interveni și căpitanul poliției, și fișpanul a suspendat ședința, care ne dă și ea o iconă caracteristică despre stările din Ungaria.

Țarul și un Frances. Din Frankfurt se telegrafază, că alaltăeri Țarul și Țarina

mergând dela capela rusescă, un tânăr Frances a voit să-și arate simpatiile sale față cu Țarul prin aceea, că a alergat la trăsura împăratului și i-a ținut mâna strigând: „Eu sunt Frances!” În momentul următor însă un polițist l'a înșgărdat și l'a dus la poliția, unde au luat un scurt proces verbal cu el, după care a fost liberat.

„Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a teologilor din Sibiu în ședința sa ținută la 14 Sept. a. c. sub presiunea Prea On. Dn. director seminarial Dr. Eusebiu Roșca, s'a constituit în modul următor: De președinte s'a proclamat d-l profesor seminarial Demetriu Comșa; vicepreședinte și președinte al comitetului a fost ales: Constantin Flămând cl. curs III; arhivar și notar al corespondențelor: Andrei Ludu cl. c. III; redator al fôiei „Musa”; George Burlea cl. c. III; notar al ședințelor societății: Vasiliu Runcean cl. c. II; controlor: George Petrinca cl. c. III; bibliotecar: Sebastian Stanca cl. c. II; cassar: Onoriu Sas cl. c. I; vice-bibliotecar: Ioan Sporea ped. c. I. — În comisa literară au fost aleși: Nicolau Șandru cl. c. III; Zenovie Popovici cl. c. III, Ioan Ofoiu cl. c. II, Ilariu Gonfia cl. c. II, Patriciu Marcu cl. c. I, George Tulbure cl. c. I, Eugeniu Popescu ped. c. III și Ioan Chioariu ped. c. II.

O cătă de brigandă. O cătă de bandiți formată din 5 inși, jăfuesce și pradă de cât-va timp hanurile și restaurantele din împrejurimile Berlinului. Ei au început cu un restaurant din Friedrichshagen, pe romanticul Muggelsee; de acolo și-au urmat isprăvile într'o ospătărie faimă de lângă lacul Gremau, apoi au jăfuit restaurantul cunoscut sub numele de „Castelul de Vend”. Metodul lor e pururea același. Ei intră noaptea trăgând focuri de revolver, sparg teșghelele și silesc pe hotelier să le dea tot bănetul, pe care-l are. În fine, înainte de a pleca, silesc pe nenorocitul jăfuit, — ca colac peste pupăză — să-și și ospăteze. În ultima lor expediție nocturnă au găsit puțină rezistență. Un paznic a tras asupra lor un foc de revolver, la care ei au răspuns printr'o salvă de focuri. Gendarmeria a început să urmărească această cătă de brigandă.

Un student de cl. VIII-a gimnazială, pur eminent, aflându-se în împrejurări materiale foarte strimțorate, dorește a găsi unde-va aplicația ca medicator lângă nise copii, oferindu-se în condiții foarte ieftine. Pentru informații a se adresa la administrația diarului nostru.

Sortarea scrisurilor fonciare ale „Albinei”.

Din partea Direcțiunii institutului „Albina” din Sibiu primim următoarea incunoscintare:

A treia tragere la sorți publică a scrisurilor fonciare de 5% ale Institutului de credit și de economii „Albina” a urmat în 29 Septembrie 1899 în prezența d-lui notar public reg. Gavril Zăgoni și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de Corone 59,000, următorii numeri:

la 500 corone: Nr. 13, 14, 16, 40, 124, 135, 149, 163, 189, 223, 225, 232.

la 1000 corone: Nr. 35, 122, 123, 133, 153, 189, 206, 216, 234, 242, 247, 263, 288, 314, 319.

la 2000 corone: Nr. 31, 47, 103, 104, 139, 187, 216, 239, 250, 278, 292, 404, 456, 487, 504, 545, 613, 626, 649.

Cu începere dela 1 Aprilie 1900 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la cassa institutului în Sibiu, la Filiala sa în Brașov, la Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur”, la Wiener Filiale der Zivnostenská banká pro Cechy a Moravu în Viena și la Pester ungarische Commercial-Bank, Budapesta, în intréga valoare nominală împreună cu interesele curente; ele se răscumpără și mai înainte ori când prin escomptare, și se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul dillei.

Cu 1 Aprilie 1900 încetă interesele lor mai deșc. și couponii de interese

cășătorii mai târziu, decât la prezentarea scrisurilor fonciare lipsese, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte, nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele: la corone 500: Nr. 7, 15, 21, 31, 116; la corone 1000: Nr. 86, 236.

Sibiu, 29 Septembrie 1899.

Directiunea.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 3 Octomvrie. În ședința de așă a Camerei ungare ministrul-președinte Szell a propus, ca Camera să însărcineze pe președintele ei de a duce în persoană la serbarea memoriei celor 13 martiri maghiari în Arad o cunună, ca expresiune a sentimentelor de grațitudine a camerei. Propunerea s'a primit cu însuflețire. Stânga extremă a votat în contra ei.

DIVULSII.

Nou sistem telegrafic fără sîrmă. Într'o revistă germană se publică un studiu curios asupra întrebunțării lumii ultraviolete pentru a obține o telegrafie fără sîrmă. Metoda e basată pe observațiunea făcută de Hertz, că rațele luminoase cu scurte ondulațiuni, și mai ales rațele ultraviolete, au proprietatea de a provoca descărcări electrice. Ca urmare, transmitătorul Zickel (așa se numește autorul studiului) constă într'o lampă cu arc, ale cărei rațe sunt aruncate de un sistem de dinți, — seu reflectori către postul primitor, unde rațele ultra-violete provocă o descărcare într'un circuit special. Această descărcare dă naștere la unde electrice, cari lucră asupra unui mecanism, și prin ajutorul acestuia, asupra unui telefon, clopoțel seu clavier tipăritor. Lentilele transmitătorului sunt de quartz, pentru-că sticla ordinară ar reține rațele violete; pentru a întrerupe după voe aceste rațe, ne servim de o placă de sticlă. Până în prezent, s'au făcut cu ea numai mici esperiențe, dăr inventatorul speră, că prin ajutorul unei lampe de 25 ampèri, provădută cu un reflector convenabil, s'ar putea telegrafia la mai mulți kilometri.

O statistică a naufragiilor. Biurul „Veritas” abia acum a putut să compună o statistică a naufragiilor întemplate în luna lui Maiu a. c. Rezultatul statisticei, în asemănare cu marile pierderi constatate în lunile de mai înainte, se poate numi multămitor. S'au nimicit în cursul lunei lui Maiu cu totul 54 corăbii și 42 vapore. Partea cea mai mare din pagubă a avut-o, ca de obicei Anglia care a pierdut 14 corăbii și 9 vapore. În locul al doilea vin Americanii, cari au pierdut 13 vapore, Norvegia 8 corăbii și 1 vapor, Germania 6 vapore, Italia 5, și celelalte state, ca Franca, Austro-Ungaria, Rusia, Portugalia etc. câte un vapor.

Producțiunea de bere în 1897—98.

O statistică aduce următoarele amănunte asupra cantității de bere, ce s'a produs în lumea întregă în exercițiul anului 1897—98. Anume, după cifrele date, totalul producțiunii ar fi atins cifra de 224,400,000 hectolitri, din cari Germania ar fi produs 61,300,000 hectolitri; Statele-Unite, America de sud și Australia împreună 55,400,000 hectolitri, Marea Britaniă 53,000,000 hectolitri, Austro-Ungaria 20,610,000 hectolitri, Belgia 12,710,000 hl., Franca 8,870,000 hectolitri, Spania 130,000 hectolitri. Fabricile din România au produs în același period 75,777 hectolitri. — La Berlin o singură fabrică a produs 709,000 hectolitri. Din punctul de vedere al consumațiunii pe locuitor, etă cum se clasază țerile producătoare de bere: Bavaria 235 litri, Belgia 169 litri, Englitera 145 litri, Germania 115 litri, Danemarca 85, Elveția 55, Austro-Ungaria 44, Țerile de jos 40, Franca 22, România 18, Norvegia 15, Suedia 11 și Rusia 4.

Dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tota lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende și Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acestea e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Diile lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1.45 (cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cetiitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură esecelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele secl și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vreau să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopti de iernă, novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Viętu după mörte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misterul finței omenești și deșertăciunea celor trecători, de *I. P. Edițiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-căruia. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, séu învățături pentru popor, de *Dr. George Pona*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de G. Cătană. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poesii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrănești și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. Buticescu. E scrisă foarte poporal cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuțuri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Lira Bihorului este o cărticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilité și la lume împărțite, de I. Pop Reteganul. Sunt vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Risete și zimbete, de T. V. Gheaja. După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeți; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe care te fac să-ți mai uiți de neșasurile lumii și să izbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăraeanu*. Conține mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii etată și de favorabilă aprețiată din partea țărelor noastre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Octomvre 1899.

Renta ung. de aur 4%	116.—
Renta de coröne ung. 4%	94.15
mpr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.25
impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.—
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.—
Renta de argint austr.	99.50
Renta de hărtie austr.	99.40
Renta de aur austr.	117.45
Losuri din 1860.	135.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	900.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	366.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	361.25
Napoleoniori	9.57
Mărci imperiale germane	59.07 1/2
London vista	120.85
Paris vista	47.80
Rente de coröne austr. 4%	99.40
Note italiene	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Octomvre 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.37	Vënd.	9.39
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.35
Napoleoniori. Cump.	9.53	Vënd.	9.57
Galbeni. Cump.	5.62	Vënd.	5.67
Ruble Rusești Cump.	127.75	Vënd.	127.25
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	58.85
Lire turcești Cump.	10.73	Vënd.	10.87
Scris. fonc. Albina	101.—	Vënd. 5%	101.50

Publicațiune.

Luni în 9 Octomvre a. c. dimineața la 9 ore se va ține la tribunalul reg. din loc, în cancelaria cărților funduare, licitațiunea spontană casei așa numită Marienburg din strada Orfanilor nr. 4.

Licitația se va începe cu prețul de strigare de 6000 fl. Ca vadiu sunt a se depune 600 fl. Prețul de cumpărare este a se plăti în trei rate, și anume: o parte în 20, altă parte în 40 și a treia parte în 60 zile după licitațiune. Eventual se va lăsa cumpărătorului din prețul de cumpărare jumătate pe casă.

Alte informațiuni dorite se pot primi la D. Notariu publ. Schnell, precum și la D. l. avocat Reich. 721.2—3.

S'au perdut doi câni de vânătoare (copoi) rassa francesă, de colorăa përlui brun, pătat și peștriț. Ei au urechi extra-ordinar de lungi. Recompensa fl. 10 dovăditorului.

Administrația Moșiei Regale.

Azuga. (România). 2—3

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. în cazul publicării unui anuiciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Sz. 7716—1899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság, közbiré teszi, hogy Associațiunea pentru spriginirea învățaceilor și sodalior români végrehajtatónak Cocișiu Ilie hagyatéka és Căpățina Reveica végrehajtatást szenvedő elleni 500 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területéa levő, a Brassó város területén fekvő a brassói 8221 sz. tjkvben A 7 4500 és 4501/1 házszám alatt foglalt ingatlanra 2254 frtban, ezenuel megállapított kikülıltási árban az árverést Magzarean Dumitru utóajánlata következtében elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899 évi November hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a kir. törvényszék tlkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1899 évi Szeptember hó 9-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

MOLNÁR
egyes bíró

724.—1

Câni miraculoși. Cei mai bine dresați câni în lume

U se vor produce țilnic de Sâmbătă 30 Sept. încolo în teatrul clădit pe locul din fața restaurației de pe promenada de jos.

Caro, singurul câne Pudel, care există în lume, se scie cânta pe piano, împreună cu alți 20 soți, animale frumoșe, vor executa diferite arte, astfel că visitorii îi vor admira în grad mare. CARO, singur în lume, între alte piese va cânta la piano „Ultima rosă“, din opera „Martha și Choralul“. — Ceialalți câni sunt în stare să scrie și socotescă, ce a costat multă muncă și trudă până i-au învățat. — Deosebesc colorile, cunosc florile, se produc ca gimnastică, jöcă balet, și laolaltă esecută un potpouri grandios.

Imi iau voie a invita On. public, cu deosebire amatorii de câni, la aceste producțiuni interesante.

Prețurile: Stal I. 60 cr. Locul I, 40 cr. Locul II. 30 cr. Locul III. 15 cr. Militarii fără charge și studenți plătesc prețul jumătate.

Producțiunile vor fi: cea dintâi la 4 ore după amăzi, a doua și a treia la 6 și 8 ore séra.

Duminea și în serbători se vor da producții la fie-care órá, începând dela 3 p. m. până la 9 óre séra.

720.5—5.

Primul stabiliment de uniforme în Brașov.

D. PLATOȘ
— Strada Mihail Weiss Nr. 20. —

Recomandă **bogatul** séu **deposit de uniforme** și **articoli** pentru tot felul de **uniforme**, cu prețuri foarte ieftine. — Cu deosebire pentru voluntarii, cel mai ieftin stabiliment de procurat uniforme, fără concurență.

O manta, o tunică, o blusă, un pantalon, un chipiv, o curea de lac, o păreche mănuși de piele, o cravată.

Töte aceste articole costă numai **fl. 66.90 cr.**

Pentru esecutare strictă după regulament și uniforme potrivite garantéză

D. Platoș,
0—10.678. **Croitoru Regimentului c. și r. de Inf. Nr. 50.**

AVIS!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc sa espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou să binevoiască a scrie adresa lámurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numérua 5 cr. se vinde la **Librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.**